

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Hétfő

33. szám.

Pest, majus 28-kán 1849.

E lap megjelenik minden este, vasárnapot kivéve. Előfizetés mai naptól december végeig Budapesten házhordással 5 fr., vidékre postán britékban 6 fr. p. p. Hónapos előfizetés csak helyben, s a hónap első napjától kezdve fogadtatik el. Előfizethetni helyben a kiadóhivatalban (Országuton, Kunevalderház) és minden postahivatalnál. Hirdetések egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr. pp. — Egyes szám 3 kr. pp.

Pest, majus 27-kén.

Az európai háborura mindig vérmesebb ki-látások biztatnak, úgy annyira, hogy a diplomati-cai tárgyalások már koránsem simithatják el töb-bé az ügyet, melly fellobbantja az általános há-borut a népeknél.

Élere állították a fejedelmi zsarnokok család-jaik és a nép ügyét.

Az absolutismus élethálára dob keztyút a democratianak. A szörnyű harc transactionokkal, a két elv között, nem végződhetik többé, hanem vagy absolut autocratokat, vagy democraticusköz-társaságokat hoz a diadal, a mint egyik vagy má-sik fél aratja azt.

Isten ne engedje, hogy a monarchák zsoldos fegyvere győzzön, mert akkor jaj volna a világ-nak, századokkal eshetnék az vissza, megfojtásá-val a civilisatiónak. A civilisatio, — világrészünk-nek e féltékenyen szeretett ápolat kincse, az embe-riség boldogulandásának legbiztosabb záloga, kérlelhetlen áldozataul esnék a monarchák vad dü-hének, mert minden bajainkat erre háritának, és erősítve lenni trónjukat csak úgy hinnék, ha a gondolkodó föktől menekülve, országaikból egy-egy Gallicziát csinálnának.

Ellenben a democratia győzelmével milly más alakot váltana a világ! Évtizedek századok-kal vinnék előbbre az emberiséget, hogy közelebb jusson az a boldogság paradicsomához. Minden-ről, az iparról, kereskedésről lehullana a most még láthatatlan bilincs is, az ész merészen emel-kednék föl, hova most nem mehet a rendszerek zsibbasztó határa miatt. Szóval ekkor a szabad-sággal karöltve járna a boldogság, még amazok gallicziásításuk után a rabság nyomorusággal volna elegy.

Világosság és sötétség vannak most nem csu-pán mythicus, de valóságos összeütközésben.

És hogy a világosság körítendi az emberiség ha-lantékira a diadal repkényeit, arról a gondviselésbe fogódzó hitünkön kívül a gondos körültekintés után combináló ész is elégnél több okokkal győ-zi meg a kételkedőt avagy félénket.

Az absolutismus harcát a habsburgi család kezdette meg Olaszthonban, mellynek népét nem hogy legyőzhette volna, sőt okföiben erősítve, ma-ga és elvei ellen annyira fölingerlé, hogy ottan harcoló zsoldosaiból alig hozhat, mit pedig két-ségtelenül kétkézzel akarna, ellenünk valamit az itten győzelmes democratia leverésére.

Nálunk, igenis, — a habsburgház ellenében magasan leng a democratianak diadalzászlója. Az emberiség szabadságának előharcza megküzd-ve, még csak a derék csata van hátra, melly a minden autocraták legabsolutabb autocratája el-

len lesz küzdendő a népek közös erejével minden monarchia sirba temetése végett.

Németország — a tudós nagy nép — folyto-nos izgatottságban van, és ne higye senki, hogy ott már megtörte volna a reactio a szabadság fejét.

Jámbor tudós szomszédaink, az igaz, egész a neveltségig theorizálnak, okoskodnak jobbra, bal-ra, hanem ezen látszólagos tevékenylenység alatt komoly tettek érletődnek, és csak az hiányzik a legerélyesebb kitöréshez, hogy nincs vezér, melly a mozgalmak élén állana.

E körül vajudik most a nép, és a tudósok gyü-lekezete Frankfurtban a dolog szokatlansága miatt tévedez, majd egy Habsburg, majd egy népöldöklő Brandenburg felé fordulván szemével. De nem sokára a családások tapasztalatain okul-va, felocsúdnak a németek, és ha gyűlésük nem talál egyesítő pontot, majd terem az az esemé-nyek rohama.

Mi Németország jövőjéről kétségbe nem esünk, ámbár nem hisszük, hogy mindjárt az előhar-czosok táborához szegődjék, hanem azt igen, hogy klábrándulására hatalmas lökés az orosz inter-ventio, és ekkor legalább utócsapatát képezendik a szabadság hőseinek.

Franciaország, e máskor előharczosa a szabadságnak, — melly szép szereptől megfosztá a titkon működő reactio, — igen sok gyuló anyagot rejt magában, és izgatottsága nagyobb, mint volt valaha, kivált mőta látja, hogy nemze-ti büszkése meg van gyalázva, fegyvereinek fénye bemocskolva, mert fondorkodó kormánya a sza-badság ellen használá, testvérgyilkolásba bonyo-ltá őket. Napoleon Lajos uralkodása tartóssá-gáért nem adnánk egy batkát, ha ugyan már is meg nem ugratták őt, hogy visszaszerezhessék a nemzet becsületét, melly a Róma elleni expedi-tio által beszennyeztetett.

Ezek mind nagy tényezők arra, hogy a demo-cratia ügye győzelemhez jusson, és a kozák ura-lom ne kaphasson lábra, miben még az aristocra-ticus Albion és despoticus Törökország is rész-vevő szerepre van utasítva érdekeiktől.

Annyi bizonyos, hogy e nagy elvesatában ne-künk jutott a legsúlyosabb rész, mi vagyunk most, az isten csudálatos gondviselésénél fogva, zászlóvivői, előcsatásai a szabadságnak, reánk függesztvük a népeknek szabadságsovár szeméi, kitartásunk dönti el, hogy Európa előbb, vagy csak nagy későn rázza le bilincseit.

És mi erősen hisszük, hogy valamint az el-hirhedett osztrák sereget készületlenségünkben is megvertük, a megsemmisítéshez olly igen közel jutattuk, — az oroszokkal is meg tudunk mérkőz-

ni, ha jó, mert készülettebben foghatunk a mun-kához egy győzelemittas sereg élén.

De most kormányunk bölcseségétől megvár-juk, hogy miután egy nagy elvért kell küzdenünk, az emberiség közös érdekből, — ne szoritkozzék hadviselésünk a határok védelmére.

Nem egyedül határunk támadtatik meg, ha-nem a közszabadság, a democratia ügye, melly-nek diadalt szerezni hazánk boldogsága kívánja, és a diadalt bármilly messze meg kell szerez-nünk.

Különösen political okok követelik, hogy a háboru szinpada ne hazánkban legyen, hanem té-tessék át másuvá.

A hazafiságos érzelem is epedve várja a pil-lanatot, hogy többé határaink között ne dulong-jon a had.

A siker szempontjából pedig épen elmulaszt-hatlan, hogy túllépjük a határt. Austriában sok elnyomott szabad kar van, mellyek mind zászló-ink alatt küzdenének, ha alkalmat nyujtanánk nekik.

Bécs fölszabadítása legyen egyike föteendő-in knek, hogy innen mint gőczből sugározzanak szét az örökös tartományokba a szabadság esz-méi, mellyek fegyvert ragadtassanak a szabadság őszinte barátaival.

Más részről Lengyelhon felé kell törekednünk, hogy a hős lengyel is alkalmat nyerjen boszút állani szabadság a, nemzete gyilkosain.

És nem csupán a fegyverek hatalmát kell meghordoznunk e vidékeken, hanem lesznek ott egyéb fontos teendőink is, mellyekről majd egy közelebbi számban szólni fogunk.

A. V.

Hivatalos kormánybiztosi rendelet.

Az országos rendőrség középponti osztály-igazgatósága által jeletetvén, hogy Fejérvári Gábor urnak a budai takarékpénztárnál letett mintegy kétezer darab — háromezer arany értékű — magyar, erdélyi, római és görög — igen be-cses régi pénzgyűjteménye Budavárának ostroma alatt a horvátok által elraboltatván, a vár hősi-es bevétele után leginkább vitéz honvédek kezébe jutott; az iránt, hogy e becses pénzgyűjtemény-nek darabjai a mennyiben még honvédek kezé-nél volnának, a tulajdonos birtokába visszake-rüljenek, az intézkedés megtörtént, de miután épen ez intézkedés következtében tudomásra esett, hogy e pénzgyűjteményi darabok a honvé-dek által eladatván, Budapest városa némelly

lakosainak kezeibe jutottak, azokat, kik e becses pénzügyjteményből valamely darabot birnak, felszólítom, hogy ezt az országos rendőrség középonti osztályigazgatóságánál átadni szoros kötelességüknek ismerjék, mivel ellenkező esetben, ha e pénzdarabok elrejtése ellenük bizonyítottatik, orgazdának fognak tekinteni. Budán, majus 22-én 1849.

Ludvig János, főtáborikormánybiztos.

Minden darabért, melly átadatik, alólírott jutalmat ad. Fehérvári Gábor.

Bem áltábornagy ur f. h. 16-kán orsovai főhadiszállásából Omer basához, mint a török hadsereg Oláhországbani főparancsnokához intézett levelét kézhezszolgáltattam végett, nem különben Ozman bey ujosovai török várparancsnoknak szóló leveleket küldöttség által elküldetvén, e tárgyban eljárásáról a küldöttség következő jelentést tett.

„Tisztelt áltábornagy ur! Tegnap napon kapott szóbeli paransa következtében Ujosovára indulván, midőn a Duna magyarországi partjára érkezünk, s a szigeten levő török várőrségnek a kihívó jelt megfuvattuk, azonnal a várból egy csolnak 24 török katonával hozzánk átjött, s velök Hassan Effendi őrnagy a basa veje, és Ali Solejman tüzérszázados, kik is bennünket az ujosovai várőrség parancsnokához Ozmán bey basához átvittek. Midőn a Duna közepére értünk, azonnal az ujosovai váron s a basa lakásán tiszteletünk jelére (mint a velünk levő török tiszték magyarázták) a török lobogó felvonatott, a várba beérvén a diszrendben felállított török katonaság között Ozmán bey basához bevitettünk, ki is bennünket felállva fogadván, kölcsönös tisztelkedés után, az átadás végett reánk bizott leveleket neki átnyujtottuk. Miután a hozzá intézett leveleket környezetéből neki senki sem tudta megmagyarázni, azokat felbontva nekünk visszaadta, s tartalmukat megmagyarázni kérte; mellyeket mi elolvastván, értésére adtuk, hogy az elsőben független hazánk kormánya nevében áltábornagy ur által arra szólittatik fel, hogy, miután a független magyar haza kormánya most másod ízben is tapasztalni kénytelen, hogy ellenségünk az osztrák hadsereg a magas porta tartományába menekült, és ezen fegyveres bemenetelt a török udvar meg nem gátolta, ez által mintegy közvetve a független magyar haza iránt ellenséges indulatot mutat, hogy az ellenséges indulat részünkről ne viszonzassék: kívánja a magyar kormány nevében áltábornagy ur, hogy az összes osztrák sereg lefegyvereztessék, fegyvereik áltábornagy urnak a magyar kormány részére átadassanak, az emberek pedig további rendeletig letartóztassanak.

Elolvastuk a második levelet, mellyben az osztrák erő által elrabolt két gőzös s három vontató hajó, mint magántulajdon, a társaság részére visszaköveteltetik. Végre elolvastuk a harmadikat, mellyben áltábornagy ur a Duna tulsó részéről seregünkre történt lövöldözések ellen tiltakozik. Mind a 3 levélre nézve szóval a legszivesebben megígéré, hogy áltábornagy ur kívánságára szerint fog intézkedni.

Szinte azonnal elindítá az Omer basához címzett levelet rendeltetése helyére. A magyar országgyűlés függetlenségi nyilatkozatát, mellyet neki átadánk, a legszivesebben vette.

Miután török szokás szerint bennünket kávéval és dohányzással megvendégelt, barátságos kézsorítással és szives szomszédi egyetértésrei kérésrel elbocsátott, látogatások tevésére seregiünket, s részéről viszonzlátogatások elfogadására bennünket felkért, s tiszteletét áltábornagy urtól kezdve egész az utolsó közembernek is küldötte.

Mint egy figyelmet érdeklő dolgot érdemesnek találjuk azt is jelenteni, hogy apróságok vásárlása alkalmával bankjegyekkel fizetvén, a kereskedők által, a minket kísérő török tiszték jelenlétében, meg voltunk kérve, hogy ne osztrák, hanem magyar bankjegyekkel fizessük a vett tárgyakat.

Kiss S., százados. — Muntján J. táb. lelkész.

A jutalomrendeokről.

Pesten a városi öreg templomban a budai vár bevétele alatt elestekérti isteni tisztelet alkalmával e f. hó 26-kán jelen levén, több katonatisztnak mellén rendeket s kitüntetési jeleket látván, megütköztem, s meg nem foghatám ezen aristocratico-monarchicus megtisztelések hogyan fordulhatnak elő, midőn mi a ministerialis program szerint democratico-republicanusok vagyunk. Minden rend privilegiumnak neve, Krakóban, míg köztársaság vala, valamint a köztársasági négy városban u. m. Lübeck, Frankfurt, Brema, Hamburgban rendek nincsenek; Americában szinte nincsenek. Franczthonban 1830-ban eltöröltettek, s kettőt kivéve még az orleansok alatt sem találhatók. — S mi, kik szabadság, egyenlőség szent eszméiért harezolunk, vitézeink ruháit rendekkel áraszuk el? Parva contenta scintilla magnum saepe excitavit incendium!

Miltiadesig a marathoni csatánál híresebb esata nem történt a világon, mert olly maroknyi nép, mint a görögöké olly töménytelen erőt még soha tünkre nem juttatott.

S mily jutalmát vette diadalmának Miltiades? Avval tiszteltetett meg, hogy midőn a Poecile nevű csarnokban a marathoni ütközet lefesztek, tiz praetor között az ő képe állittaték első helyre, azon állásban, mint vitézeit buzdítja és megütközik.

Rómában rendek nem voltak, de egy római tábornoknak, hogy a diadali tiszteletben részesülhessen, tudomra legalább tizezer ellenséget kellett megölnie.

Az érdemjelek legyenek ugyan, de nem a mostani romlott monarchicus Európa mintájára, hanem Graecia, Róma, America szellemében, az az dicsőségesek.

Windischgraetz a tollakat és szalagokat a kalapon hordozni meg nem engedé, sőt zsoldosai felakadtak azon is, ki előttük magyarul beszélt; mivel mindezek szerinte a honszeretet gerjesztésére s a lelkek emelésére némileg befolyást okozhatnának.

Véleményem szerint a rendek a ruhákon, apróságok iránti vágyakat, s a nagy dolgok elleni gyűlöletet csak gerjeszthetik.

Vagy talán önkárunkon nem tanulhattunk eleget? Nézzük csak a jól hizlalt Corpus jurist, s vesszük össze azt Árpád idejeli szokásainkkal és a kormányformával, és láthatjuk, privilegiumok, donatiók, czimek által hogy eltörpülhet egy nemzet.

A ruharendek előitéletek, azon ösvények, mik a királysághoz vezetnek.

Innen annyi dicsvagyó vagy rendszomjas emberek elpártolása, kik eltávoztak tőlünk a szent ösvényről.

Jellachich, Windischgraetz, Hentzi mellére illik a rend, de egy republicanus más pályát jelöl ki magának. *)

Egy amerikai polgár.

A rokkant vitéz.

(Görgei fővezérnek Buda visszavétele emlékeül 1849.)

Ezüstös pánczéla az ég futárjának
Csillárként világolt egy éj vándorának;
Kipp, kopp, pattogott a fagyos föld alatta,
Baglyok uhongtanak féltökben miatta.

Nagy búsan ballagott a fiú magában,
Semmi öröm nem volt szive hatalmában.
Manswürth rohamánál Guyon vezér alatt
Egyik lába ott a falu végen maradt.

Sőt még előbb karján egy ón is találta,
Midőn a sváb falu torlaszát megmászta.
S érzé ő magában, a seb melly dicső jel,
Milly dicső a honért harezban vérzeni el.

Érzé s lelke mégis olly borus, olly rideg,
Mint az égen úszó vaksütét fergeteg.
Mintha most ballagna a srgödrök felé,
Mellyekben egy nemzet enyészését lelé.

Vagy, mintha guny volna: hogy a mint ballagott,
Egy kuvasz falában mély csorbát harapott;
Vagy, mert futnia kell saját honában is,
Mióta Pesten van Windischgrätz, Jellachich.

Ó! e keserv sajtó sebet üt a sziven,
S nincs orvos, ki tudná gyógyítani hiven.
Földön futó lett már szerinte a magyar,
Ha csak szép honában zsarnokot nem ural.

*) Tisztelt amerikai polgártársunk a rendjelek gyűlöletében kissé messze megy, mintha egy kis borostyánkószoru a mellen mindjárt kivetkeltetné az embert republicanus érzelmeiből. A rendjel nálunk semmi kiváltsággal nincs összekötve, és csak is ott volt gyűlöletes, hol így vala. Ha nem emelte aristocratává az olympusi játékon ügyességeért kitűnő görögöt az olag: ugy nincs mint félni attól, hogy a magyart a legegyszerűbb jel, melly derékségéről tesz tanúságot és mellyen örömet függ a szem, kivetkeltesse democratikuságából.

A szerk.

Budai táborból.

Szabadságharczában elhagyá istene,
Meglépé gyilkosok, haramják ezere.
Előbb a vad király, most egy hóhéras
Kezében edződik a császári kardvas.

* * *

Megsebbzett oroslány lakában a honvéd
Csonka lába érzi a tavasznak szelét.
Nyilal s ég a karján a seb mély ürege,
Baját nehezíti az ég fergetege.

Jó az orvos, s jönnek gyakran tiszta napok;
De azért nem mulnak az égető bajok.
Hol a lélek borult és a szív epedő,
Ott épülést nyujthat csupán a temető.

Sebláza perczenkint fonnyasztja izmait,
Nincs a mi enyhítné olykor fájdalmait.
Édes anyja, a hon, vérzik, és ő árva
Megtortlani e vért hasztalan próbálja.

* * *

Egy kellemdús napon Majus vége felé
Csikorgó rozsz szekér halad gyorsan elé.
A gazda szekerét szalmával hánytá meg;
Mert ki rajta nyugszik, oly felette beteg.

Puha ágy a sokat szenvedett vitéznek,
Lankadó szeméi Buda felé néznek.
Imádozt hazája szívéhez közelget,
Egy istent, egy hazát, Kossuthot emleget.

„Rohammal és vérrel nyertük vissza Budát:
Látnom kell még egyszer megágyúzott falát;
Látnom kell, mielőtt sirba leszállanék:
Édes anyám, a hon, szíve vérzik-e még?”

Igy szóla s elérvén a királyi lakot,
Mellyben a leggazabb német herczeg lakott,
Kormos fal tövében, mellyen nem volt tető,
Örömkönyes arczzal ott pihen fekvő ő.

„Ismertem Gürgei vitézlő táborát,
Tudtam, megülné a bántalmak torát.
Tudtam: ő s időkötől erős volt a magyar,
Éget s poklot legyőz, hogyha tenni akar.

Tennünk kell, s noha már végórám jelen van,
Még nekem is jutott egy dicső hivatal:
Mint futár megviszem az atyaistennek,
A császár cbei Budán már nincsenek.

Elmondom: leölte őket a magyar faj,
A pokol tömve van, iszonyú ott a jaj.
Koronás haramják vas-vesszeje megtört,
Belzebub kapuján ők állják most az őrt.“

Mondá, s Budavárban rövid perczek után
Egy falábú honvéd fektűt halva hátán.
Szabad lelkét derült egek vorpostjai
Istenhez bocsájtván, megszűntek kinjai.

Gömöri Frigyes,
honvéd-tiszt.

Történeti nevezetességű eseményeknél kisebb
tények is vannak, mik érdemesek a világ elébe.

Illyest akarok önnek lapjába e nyílt levél ál-
tal iktatni. —

Budavár bevétele alkalmával egy őrnagy,
zászlóalja élén, a zászlót kezébe ragadva, — első
tűzé ki a tricolort — s ez őrnagy Sctina volt, —
egy kis türelmet kérek öntől szerkesztő ur, mert
ebből egy anecdotta fog kerülni a Marcius 15.
részére. —

Az említettem őrnagy az érdemjellel jutalma-
zandók közt volt, midőn egy alezredes azt mon-
dá, „a törzstiszt nem zászlós, zászlót vinni a
zászlós kötelessége.“

Ugy-e bár szép elismerés, — mert itt a con-
clusio, — ergón kezdődött.

Czáfolatul a rozslú közlött tudósításokra m't
sem szólok, mert egy zászlóaljnak sem akarok
erélyességéből lehúzni, mint tevék némelly egyé-
nek. — Ferde, mondhatnám, hamis tudósítások-
kal ámiták a világot, megfedekezve honvédi kö-
telességükről, vagy talán nem akarák tudni azon
bünt, mit tesz egy községet, minő egy zászlóalj,
erkölcsileg megölni. — Azokra legyen az érte,
kik henczegő czáfolattal akartak versenyezni,
mellyik zászlóalj hágtá meg először a falakat, s
ilyenkor személyeskedésre is képesek vetemed-
ni. —

Befejezésül: Én szeretném, ha az érdemjellek
kiosztását egyedül a közhonvédek és altisztekre
szorítanák, — ezeknek levén szükségük a buz-
dításra. — Megfoghatlan is az a három rendű
aristocraticus szellemű érdemjel ebben az új
testü republicában. — Egy fő vagy törzstiszt él-
te is épen úgy egyszerre elvehető, mint a közem-
beré. Napoleon érdemjelei később pénzért is kap-
hatók voltak. K. F.

Tisztelt szerkesztő ur!

Buda ostroma alatt magukat kitüntetett pol-
gárok érdemeinek elősorolására nyissa meg lap-
ját*), s engedje azt nekem Légrády Károly ta-
báni törvényszéki ülnök s helyettes bíró tettei
előadásával megkezdeni.

Ezen polgár Budavár 14 napi ostroma alatt,
midőn mind a vár, mind a tabáni törvényhatóság
elhagyta a várost, néhány polgártársával meg-
maradt a golyók szápóra között a ráczvárosban,
akkor, midőn, ha egy polgár ki-kilépett szobájából,
áldozatja lett a horvát fegyvernek, több helyeken
ebédlőt nyitattott, az egész katonaságot ellátta
mindennemű élelemszerekkel, borral, hussal, egy
szóval mindennel úgy annyira, hogy a katonaság
élelmzésében semmi hiány nem volt.

Jelen volt a vár ostrománál, az ostrom után a
legügyesebben rendelkezett az elestek eltemette-
téséről és a sebesültek kórházba szállításáról,
szóval mint ember, mint bíró mindenben erélye-
sen viselte magát, s ezen szorgalma által mind a
tisztikar s összes katonaság becsülését, mind a

*) Szivesen.

Szerk.

polgárok szeretetét tökéletesen megnyerte, s méltán,
mert valóban tiszteletreméltó azon polgár, ki a legnagyobb
veszedelemben szolgál a hazának, teljesíti a kormány
parancsait, pontosan végrehajtja rendeleteit, örködi
polgártársai vagyona felett akkor is, midőn elhagyák házaikat
s bujdosókká lesznek.

Adjon az ég sok illy polgárt a hazának, ha
vésznapok környezik.

Kelt Buda-Tabánban majus 21-kén 1849.

M a g a s s y,
százados és buda-tabáni ideiglenes
térparancsnok.

Rimaszombatban majus 17. 1849.

Ma temettük el a habsburgokat. — Requie-
scant in pace. — Nemzeti függetlenségünk kihir-
dettvén, mind a három felekezetheli lelkészek
beszédeket tartottak. Különösen megható volt
Havjár Dániel lelkésznek a ref. templomban tar-
tatott beszéde, mellyben hasonlóságot húz az
istenember mennybemenetele és Magyarországnak
annyi küzdelnek utáni megdicsőülése, szabad
szárnyra kelése közt, s mellyben figyelmeztette a
hallgatókat arra, hogy sokszor nehezebb valamit
megtartani, mint megszerezni; int bennünket,
mikép ezen nagy kincsünk megőrzésében mindent
elkövessünk, mi azt felvirágoztathatja, megtart-
hatja!

Nem lehet meg nem említenem még Konyha
János helybeli ref. tanító által szerkesztett egy
dalt, mellyet a helybeli ifju énekesek világszerte
ismeretes harmoniában elzengtek, s melly ez
alkalomra igen illő vala:

Nincsen magyar király!

Legyőzve a viszály

Vad zivatarja. — A nemzet kiált:

Nincs király! sat.

Az egész ünnepély igen szép renddel ment
végbe, este táncmulatság is vala. Csak az egyet
res'ellem, hogy annyi összegyűlt honpolgároknak,
ha csak pár szóval is, ném magyarázott meg,
mit a miveltebbek közül is ab origine — sokan nem
tudnak, vagy nem akarnak tudni, mi eredete,
czélja van az emberi társaság, álladalmaknak és
mi joga, kötelessége minden polgárnak, abban
élnék? — Sok visszaélés, sok ferde eszmék
keletkeznek a nép elméjében azért, mert több-
nyire nem tudják az egyéniségek rendeltetésüket,
hanem élnek, magyarul kimondva, mint a barom, a
világban napról napra. — De erről később bő-
vebben!

K ü l f ö l d.

— Irinyi József, a párizsi követségénél egyike
megbizottainknak, ma érkezvén vissza, e követ-
kezőket beszéli:

Napoleon Lajos még nem bukott meg, hanem
alkalmasint nem soká viszi ámitási szerepét, ki-
vált mióta a római interventio, a mi valóságos
testvérgyilkolás, oly lealázólag ütött ki a fran-
cziák részére. Megveretésüket szörnyen röstellik,
röstellhetik is, de nem azért, hogy nem győztek a

*

pápa jezuiticus politicája érdekében, hanem, hogy megindíták a respublicát megfertőztető expedíciót. Ledru Rollin pártja napról napra erősbödvé merészebben lép föl és nyakát szegendi a fondorkodó reactionnak, melly számos párthiveket számolál a régi nemesség soraiban, a kik apprehendálni méltóztatnak, hogy a respublica megfosztá czi-meiktől.

Magyarország iránt a rokonszenv folyton növekedik, mióta győzelmekről hallanak. Illy hű sympathia nekünk nem sokat ér. Az orosz interventio nagy sensatiót okozott és sarkalják a kormányt, hogy erélyesen lépjen föl. — Tintacomédia lesz az egész. Azért mi csak készülünk.

Németország mindenütt lángban van, hanem a katonaság czudarul viseli magát, különösen a porosz soldateska kész, testvérei ellen utósó lehetelig küzdeni, ugyannyira, hogy a német zsarnokok ezen gyönyörű soldateskát szemelték ki egész Németország leigázására. — Hiába, megtetszik, hogy ők nem magyar katonák; hanem tán ezek egy pár keresztvágást tesznek amazok számításain is.

Pest majus 28-án 1849.

Városunk tegnap kettős ünnepet ült, Budavár visszavételének és függetlenségünk kinyilatkoztatásának ünnepét. — A szokásos isteni tiszteletek után minden vallásbeliek egyházában alkalmi szónoklatok tartattak a kettős ünnep nyeresiméneiről. A szabadságtéren, melly e napon viszszereré nevét, mitől a bitor uralom által megfosztatott, — szinte szónokoltak a néphez, kik? a tengerként özönlő tömeg miatt nem láthattuk, hallanunk annál kevésbbé lehetett. Délben a Múzeum nagy teremének terített asztalai fogadták el a város és tábor notabilitásait, hol lehetleg áradozott a pezsgő, s melléje a sok toast, elmés-e vagy elméletlen? — miután szem- és illetőleg szájtánuval nem beszélhettünk, megmondani nem tudjuk. — Délután a lóvásáron 3 nagyszarvú ökör süttetett természeti mivoltában, közprédájára az üvöltő népnek, melly öt állványról nyakalta a bort nemzetire festett tizakósokból. Honvédeink vitézül forgatták itt a kancsókat. Két hosszú szálfáról pedig czifrakendők integetének a kuszni tudóra. Sokan próbálkoztak a nép kaczaja között — sikertelenül. Majd amodább gyilkos zene mellett lejtették a keringőt, míg mások a paprikajancsi bohóságain nevetkeztenek. — A városligetben Tomolaféle népnünnep volt élvezhető hatóságilag rendezve, mellyre a városnak legalább $\frac{2}{3}$ része kitódult. Este a nemzeti színházban szabad bemenet mellett adattak érdekes vasárnapi tarkaságok, u. m. ének, szavalat, zene, és táncz. Jegyek voltak kaphatók a lövöldében és városházánál. — A lánczhyd e napra ingyen járkélsre nyittatott meg. Volt is látszatja. — Éjjelre minden csendes lön, mert az ég fölöttözé a sok port, mellyet a jövőmenő közönség fellegekbe vert. Így mult el Pesten pünköst első napja, örömben gazdagon.

— Ma honvédeink egy része tőlünk eltávozott. Meddig? — kérdém a vezéreket. „Mig az ellenséget megtaláljuk,” válaszolának vidoran. „És merre?” ismétlém kérdésemet. „Bécs felé!” mondának ők egész büszkeséggel. Vezérelje őket a szabadság és győzelem istene.

— A Közlöny maj. 24-ről írja, hogy Galliciából jött tudósítás szerint Krakóból kiindult 15,000 muszka Vedoricz felé, de alig haladt egy állomásnyira, visszatért Krakóba. Már a népnél is Sárosban s a határszéleken terjed a hiedelem, hogy az orosz hadsereg nem fog betörhetni. Nehány határvadász átjött hozzánk, és beszélnek, miképen nekik meg volt parancsolva, hogy az oroszok jövetelét terjeszszék s ijesztgessék vele a népet.

— Pesten szélteben beszélnek, hogy Jellachich el van fogva, persze az egész csak vak hír, hanem sokan hisznek benne, mert tán valami placátgyártótól hallották. Ezen fajtát az iparlovagoknak nem ártana kissé ránczbaszedni, hogy ne boldonditsanak annyi könnyenhívót. — A mi Jellachichot illeti, szinte bizonyosnak mondhatjuk, hogy el nem egy könnyen fogatik, vagy hiába volna a szökések nagymestere? de még csatában sem esik ám el, mert van esze, hogy nem tolja orrát oda, hol a véres halál esőkolózik a hősökkel.

— A sebesült honvédek számára szerkesztőségünkhez küldöttek Tarnay Teréz tépetet, sebkötőt és 2 p. ft., Záhory István 5 p. ft.

J u t a l o m !

Egy napi zsoldomat (38 kr. p. p.), tűzöm ki jutalmul annak, ki megfejti: „Miért liferálják a 2-dik hadtest tisztjeit a többi hadtestekből?” — Tizhónapos tűzországem s héthónapos tűzmesteri rangom nem engedi, hogy e nagy kérdés nehéz megfejtésére több jutalmat tűzzek ki.

Stetina, tűzmester.

H I R D E T É S E K.

3—2

MEGHIVÁS.

A Földvály-nemzetségnek tartatni szokott közgyülekezete ezen évi szent György napján meg nem tartathatván, ez okból ugyane nemzetség minden tagjai most jövő június hó 18-dik napján reggeli 8 órakor tartandó köztanácskozás végett Pestre, a leveles tári szállásra, (Lipót-utca, 226. szám) ezenel meghivatnak. —

Költ Pesten, majus 25-kén 1849.

Földvály Pál.

Vidéki könyvtáros- és könyvkötőkhöz.

A budai várfokról rémitő bombázás alkalmával e f. évi majus 9-én (**Saját!**) **Házamnak födele** (az úri és granátos utczában) a lángok martalékává tétetett. Azonban a 3-dik emeletű szállások, typographiám, könyveim s egyéb nyomtatványaim (Verlags-Werke) a piroসা im, mellyeket földszint raktárakban szoktam tartani, épségben maradtak; miről a velem könyvtárosi viszonyban álló illetőket ezennel értesíteni sietek.

Pesten, majus 22. 1849.

Tr. Károlyi István,
pestvárosi házbirtokos
és könyvnyomtató.

Nemzeti

színház.

Pest, hétfőn, majus 28-kán, 1849.

C S I K Ó S

Eredeti népszimű 3 szakaszban, népdalokkal és táncz-czal. Irta Szigligeti, zenéjét Szerdahelyi.

Rendező: Szentpéteri.

Első szakasz: AZ URFI MULAT. Személyei:

Karvasiné, özvegy	—	Miskolczi J.
Ormódi Asztolf, fia első férjétől,	—	
nagy Ormód ura	—	Farkas Lajos
Ormódi Bencze, ennek unokabátyja	—	Szigeti.
Kis Bálint, paraszt gazda	—	Szilágyi Sándor.
Rózsi, leánya	—	Csercsér Nat.
Andris, csikós bojtár	—	Füredi.
Szárnyai, szomszéd földesur	—	Szentpéteri.
Torkosi, jegyző	—	Szilágyi P.
Vámos, rector	—	Hubenai F.
Paraszt	—	Vas.

Második szakasz: A PUSZTA FIA. Személyei.

Karvasiné	—	Miskolczi J.
Asztolf	—	Farkas Lajos.
Bencze	—	Szigeti.
Szárnyai	—	Szentpéteri.
Torkosi	—	Szilágyi P.
Georges,) inasok a kastélyban	—	Turcsányi.
Peti,)	—	Balog.
Márton, csikós	—	Vadász.
Andris,) bojtárjai	—	Füredi.
Ferke,)	—	Morvai.
Kis Bálint	—	Szilágyi Sánd.
Rózsi	—	Csercsér Nat.
Erzsók, Bálint ángya	—	Magyar Luiza.

Harmadik szakasz: A TYÚK IS KIKAPARJA. Személyei:

Bencze	—	Szigeti.
Szárnyai	—	Szentpéteri.
Főbíró	—	Balog.
Eskütt	—	Hubenai J.
Torkosi	—	Szilágyi P.
Márton	—	Vadász.
Andris	—	Füredi.
Kis Bálint	—	Szilágyi Sán.
Rózsi	—	Csercsér Natália.
Erzsók	—	Magyar Luiza.
Labdacsné	—	Kovácsné.
Georges	—	Turcsányi.
Czigány zenész	—	Petrik.
Parasztnök	—	(Balázsine.
	—	(Horváth T.
	—	(Kovácsics Luiza.
Korcsmáros	—	Sopronyi.
Örök.	—	(Balázi.
Hajdu	—	(Szücs.
	—	Korcsok.

Zenész. Örök.

Történet csárdában, helységhez udvarán, s a kastélyban.
Kezdeté 7 órakor, vége 9 után.